

Το dissonArt ensemble ιδρύθηκε στις αρχές του 2005 στη Θεσσαλονίκη με σκοπό τη διάδοση της μουσικής πρωτοπορίας.

Στην έως τώρα καλλιτεχνική του διαδρομή έχει εμφανιστεί σε φεστιβάλ όπως το Mixtur (Barcelona), KunstFestspiele (Hannover), Klang (Copenhagen), Salzburg Bienale, Klangspuren (Innsbruck), MICO Festival (Bologna), Milano incontra la Grecia (Milan), 4020.mehr als Musik (Linz), Forum Wallis (Leuk-Switzerland), Φεστιβάλ Αθηνών και σε αίθουσες όπως το WDR της Κολωνίας, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Brucknerhaus Linz, Minoritensaal Graz, Kolumba Museum Köln κ.α.

Το σύνολο έχει συνεργαστεί με συνθέτες όπως οι Beat Furrer, Γιώργος Απέργης, Γιώργος Κουμεντάκης, Manos Tsangaris, Augustino di Scipio, Morris Rosenzweig, μεταξύ άλλων. Το 2012 εξέδωσε προσωπικό CD με συμπαραγωγή του WDR και της δισκογραφικής εταιρίας Dissonance Records. Έχει ηχογραφήσει επίσης για τη Naxos και την αυστριακή ραδιοφωνία ORF.

Ιδιαίτερα τιμητική ήταν η επιλογή του dissonArt μεταξύ 35 συνόλων σύγχρονης μουσικής για να συμμετάσχει στο Darmstadt International Music Courses τον Ιούλιο 2012.

Τον Ιούνιο 2016 το dissonArt πραγματοποίησε την εναρκτήρια συναυλία της Εναλλακτικής Σκηνής του Κέντρου Πολιτισμού Σ. Νιάρχος.

Generalkonsulat
der Bundesrepublik Deutschland
Thessaloniki

ΕΡ.Ε.ΣΥ.Σ.
L.A.R.E.COM.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

dissonArt ensemble SKG-GRZ

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
MUSEUM
OF BYZANTINE
CULTURE

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

**20.30, Είσοδος Ελεύθερη, Αμφ.'Στέφανος Δραγούμης'
με την υποστήριξη του Γερμανικού Προξενείου Θεσ/νίκης
και του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Clemens Nachtmann (1965)

Mondstrahlen bei Tage (2002) για βιολί, τσέλο και πιάνο

Orestis Toufektsis (1966)

maskalada (2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, πιάνο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

Thomas Amann (1978)

Roto-Spiegel (2008/2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

Iannis Xenakis (1922-2001)

Ikhoor (1978) για τρίο εγχόρδων

Ulrike Mayer-Spohn (1980)

fEdA (2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, πιάνο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

dissonArt ensemble

Γιάννης Ανισέγκος, φλάουτο
Αλέξανδρος Σταυρίδης, κλαρινέτο
Λενιώ Λιάτσου, πιάνο
Θοδωρής Πατσαλίδης, βιολί
Χαρά Σειρά, βιόλα
Βασίλης Σαΐτης, βιολοντσέλο
Γιάννης Χατζής, κοντραμπάσο

Βιογραφικά σημειώματα συνθετών και σχόλια έργων

Ο **Clemens Nachtmann** γεννήθηκε το 1965 στο Neustadt a.d. Waldnaab της Βαυαρίας. Σπούδασε Πολιτικές Επιστήμες στο Μόναχο και το Βερολίνο μεταξύ άλλων με τον Johannes Agnoli και Σύνθεση και Θεωρία της Μουσικής με καθηγητές τους Wilhelm Killmayer, Friedrich Goldmann, Gösta Neuwirth και Hartmut Fladt. Το 2004 εγκαταστάθηκε στο Γκρατς της Αυστρίας όπου ξεκίνησε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα στη σύνθεση με τον Beat Furrer στα πλαίσια της υποτροφίας DAAD-Postgraduierten Stipendiums. Από το 2005 διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Μουσικής του Γκρατς Θεωρία Μουσικής και Εξάσκηση Ακοής. Από τη δεκαετία του 80 έχει δώσει πολυάριθμες διαλέξεις και δημοσιεύσει άρθρα σε εφημερίδες και περιοδικά πάνω σε κοινωνικοπολιτικά, πολιτιστικά και μουσικά θέματα.

Έχει κερδίσει πολυάριθμα βραβεία και υποτροφίες όπως υποτροφία Σύνθεσης της Γερουσίας του Βερολίνου, βραβείο σύνθεσης σύγχρονης λόγιας μουσικής Boris-Blacher (2004), 2ο βραβείο του διαγωνισμού Gustav Mahler της πόλης του Κλάγκενφουρτ (2008), υποτροφία ως φιλοξενούμενος καλλιτέχνης (Artist in Residence) στο Künstlerhaus Eckernförde (2010). Για το μουσικό θέατρο „Das Buch von allen Dingen“ πάνω στο κείμενο του Guus Kuijer κέρδισε την επιδότηση του Ιδρύματος Ernst von Siemens Musikstiftung.

Έργα του έχουν παιχτεί μεταξύ άλλων στο Klangwerkstatt Kreuzberg, στο BKA του Βερολίνου, στο WDR Köln, στο φεστιβάλ MaerzMusik του Βερολίνου, στο φεστιβάλ The music of the 21st century της Βιέννης, στην Ακαδημία Impuls Graz, στο musikprotokoll im Steirischen Herbst, στο φεστιβάλ Música Viva (Πορτογαλία το 2008), στο Austrian Cultural Forum New York καθώς και στο tage neuer musik graz. Έχουν γίνει συναυλίες και αφιερώματα στα έργα του στο φεστιβάλ του Βερολίνου Ultraschall, στο φεστιβάλ της Φρανκφούρτης Auftakt, στην Κρατική Ραδιοφωνία της Αυστρίας (ORF/jeunesse) και στο Γερμανικό Κρατικό Ραδιόφωνο. Έχει συνεργαστεί με μουσικά σύνολα όπως Klangforum Wien, Ensemble Mosaik (Βερολίνο), Ensemble Schallfeld (Γκρατς), Ensemble Reflexion k (Eckernförde) και το Ensemble Aventure (Freiburg).

Mondstrahlen bei Tage (2002) για βιολί, τσέλο και πιάνο

Ο τίτλος «Mondstrahlen bei Tage» (οι φεγγαροαχτίδες την ημέρα) δανεισμένος από το σχεδόν μακάβρια επίκαιρο μυθιστόρημα του Ρόμπερτ Μούζιλ «Ο άνθρωπος χωρίς ιδιότητες» είναι στην ουσία παραπλανητικός, εφόσον το συγκεκριμένο τρίο αναφέρεται στο προηγούμενο κεφάλαιο του βιβλίου «Beginn einer Reihe wundersamer Erlebnisse» (Η απαρχή μιας σειράς θαυμαστών εμπειριών). Ο Ούλριχ, βασικός χαρακτήρας του μυθιστορήματος και η αδερφή του Αγαθή αφού συναντιούνται μετά από μακροχρόνιο χωρισμό, ανακαλύπτουν τα αμοιβαία αισθήματα και τον έρωτά τους και ξεκινούν μια ζωή σε μια «άλλη κατάσταση», μια κατάσταση «πεφωτισμένου μυστικισμού», η οποία όμως δεν έχει καμιά σχέση με τον «Μυστικισμό των εκπτώσεων και του φτηνού επαίνου» που απεχθάνεται ο Ούλριχ. Όπως πολύ δεικτικά παραθέτει ο Μούζιλ στο μυθιστόρημά του, αυτή η μορφή του Μυστικισμού είναι φιλοσοφικά γελοία και πρέπει να την πάρει κανείς στα σοβαρά μόνο αν θεωρηθεί ένα πνευματικό προάγγελμα του πολέμου και της κυριαρχίας του αυθαιρέτου.

Αυτή η «άλλη κατάσταση» η οποία είναι συγγενική με την «περιπετειωδώς μεταλλαγμένη πραγματικότητα φεγγαρόφωτων νυκτών», δεν είναι λοιπόν η άμεση αντίθεση του Ορθολογικού αλλά ο καταπιεσμένος και απαρηνημένος εαυτός του. Υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες αυτή η «άλλη κατάσταση» μπορεί να αποτελέσει μόνο ένα πείραμα. Ο Ούλριχ και η Αγαθή αποτυγχάνουν στην προσπάθειά τους να το ζήσουν. Η «μακαριότητα των αισθημάτων» η οποία προέρχεται από τη «μέθη του φεγγαριού» πρέπει, σύμφωνα με τα λόγια του Ούλριχ, να είναι «είτε μία ακατανόητη πνευματική διαταραχή» ή το «απόσπασμα μιας άλλης ζωής». Ρομαντισμός και παραληρήματα συναισθημάτων στο φεγγαρόφωτο εξαργυρώνονται αναπόφευκτα μόνο με το τίμημα του Ψεύδους γι' αυτό μπορούν να ανιχνευτούν διαισθητικά μόνο κατά το γίνεσθαι και την αντιστροφή του Κατασκευασμένου και του Ορθολογικού στον άλλο τους εαυτό. Αυτή είναι η κυρίαρχη ιδέα αυτού του τρίο για τέσσερις εκτελεστές. Το έργο γράφτηκε το 1999/2000 και τροποποιήθηκε σημαντικά το 2004.

Ο **Ορέστης Τουφεκτής** γεννήθηκε στην Τασκένδη το 1966. Μεταξύ 1985 και 1993 σπούδασε πιάνο και Θεωρία Μουσικής (Αρμονία, Αντίστιξη, Ενοργάνωση) στο Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης και Σύνθεση στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών του Γκρατς της Αυστρίας με τον Gerd Kühr (1993-1999). Παράλληλα ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Πολυτεχνική Σχολή του Α.Π.Θ. (Τ.Α.Τ.Μ.).

Το 1995 του απονεμήθηκε το Βραβείο Σύνθεσης της πόλης του Klagenfurt (Αυστρία), το 1997 το 3ο και το 1999 το 1ο και 2ο Βραβείο στον Διαγωνισμό Σύνθεσης Μουσικών Ακαδημιών της Αυστρίας. Το 2007 του απονεμήθηκε Βραβείο Μουσικής της πόλης Γκρατς της Αυστρίας (Musikfoerderungspreis der Stadt Graz). Είναι πρόεδρος της Ένωσης Συνθετών του Γκρατς die andere saite από το 2007 καθώς και ιδρυτικό μέλος του συνόλου σύγχρονης και πειραματικής μουσικής ART-resonanz. Το 2007/08 ήταν φιλοξενούμενος συνθέτης (Composer in Residence) στο Ινστιτούτο Ηλεκτρονικής Μουσικής του Γκρατς. Συμμετείχε στα ερευνητικά προγράμματα Algorithmische Kompositionim Kontext Neuer Musik (2010) και Point/Patterns of Intuition (2011/2014).

Ως συνθέτης έχει συμμετάσχει σε πολυάριθμα φεστιβάλ όπως tectonics 2017, Biennale Zagreb 2013, tage neuer musik graz 2013, musikprotokoll 2012 (παραγγελία και παραγωγή του 60 Diminutionen über Bilder για 4 μουσικούς και live video processing), HDS 2010, PhotoBiennale 2008, SOUNDINGS2008/Austrian Cultural Forum London, Ηχοσυγκυρία 2002. Έχει συνεργαστεί με μουσικά σύνολα όπως RSO-Wien, ensemble art resonanz, ensemble zeitfluss, scene instrumental, Stadler-Quartett (ÖNM), ensemble schallfeld, μέλη του Klangforum Wien, Tetras Quartett, Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης και πολλά άλλα.

Στο διπλό CD της σειράς edition zeitton της κρατικής Ραδιοφωνίας της Αυστρίας συμπεριλαμβάνεται το έργο του mikro για σόλο βιόλα.

Από τον Οκτώβριο του 1999 διδάσκει Θεωρίας της Μουσικής στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών του Γκρατς.

maskalada (2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, πιάνο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

Maskalda ([μάσκ]α + [σκάλ]α/κλίμακα + ακορ[δα])

Η χρήση της μάσκας στις παραστατικές και εικαστικές τέχνες εκτός από την πρώτη λειτουργία της (όπως συναντάται σε πολλούς πολιτισμούς στην αρχέγονη της μορφή) να κρύψει το πραγματικό πίσω από ένα τεχνητά ή καλλιτεχνικά διαμορφωμένο φαντασιακό, δίνει την δυνατότητα, μέσω της απόκρυψης μερών του όλου, να επικεντρωθεί η προσοχή της παρατήρησης μόνο σε συγκεκριμένα μέρη του, αποκαλύπτοντας πολλές φορές έτσι μια ιδιαίτερη διάσταση του. Κατά προέκταση χρησιμοποιήθηκε αυτή η τεχνική ως μέσο δημιουργίας διαφορετικών προοπτικών ή εναλλαγής της οπτικής γωνίας παρατήρησης του ίδιου αντικειμένου π.χ. πόσο ξένο μπορεί να γίνει κάτι που μας ήταν οικείο ή και αντίστροφα, την αναγνώριση και συνειδητοποίηση του ξένου μέσα σε κάθε οικείο.

Οι πολυάριθμες εφαρμογές της τεχνικής στην Μουσική που ως επί το πλείστον έχουν την αφετηρία τους στην τεχνική των κοσκίνων (sieves) του Ιάσκη Ξενάκη επιτρέπουν την παραγωγή μουσικών δομών που θα μπορούσαν να συγκριθούν με συνεχείς παραλλαγές και μεταμορφώσεις μιας αρχικής βασικής δομής. Στο έργο maskalda εφαρμόζονται μεταξύ άλλων μάσκες, οι οποίες μεταβάλλονται και εναλλάσσονται με συγκεκριμένο τρόπο στο χρόνο καθορίζοντας έτσι βασικά χαρακτηριστικά της μορφολογικής δομής του έργου.

Ο **Thomas Amann** γεννήθηκε στο Ίνσμπρουκ και ζει στο Γκρατς.

Σπούδασε Σύνθεση στο Γκρατς και την Βιέννη. Έργα του έχουν παιχτεί σε φεστιβάλ όπως Wien Modern, musikprotokoll im Steirischen Herbst, Darmstädter Ferienkurse, Lucerne Festival και άλλα. Έχει συνεργαστεί με μουσικά σύνολα όπως Basel Sinfonietta, RSO Wien, Ensemble PHACE και με τους μαέστρους Peter Eötvös, Franck Ollu και Kasper de Roo.

Ο Thomas Amann έχει βραβευθεί επανειλημμένα για το έργο του.

Roto-Spiegel (2008/2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

Αποστάσεις, ακινησίες και η προσπάθεια να ξεπεραστούν.

Επιμήκυνση, ζουμάρισμα, επανάληψη, χαλαρές κυκλικές κινήσεις.

Το κράτημα ενός καθρέφτη χωρίς πλαίσιο κάθετα πάνω από μια φωτογραφία ενός γυμνού κορμιού. Το στρίψιμο του καθρέφτη με άξονα την κάτω πλευρά της εικόνας σε αντίθετη κατεύθυνση από την ματιά παρατήρησης, η βεβιασμένη ανάδυση ολόκληρης της εικόνας σαν σε φυσαλίδες και ελαστικές επιδερμίδες μέσα από την σχισμή της συμμετρίας.

„Rotative demisphere“ (Duchamp), „L'anatomie de l'image“ (Bellmer)

Η **Ulrike Mayer-Spohn** σπούδασε φλάουτο με ράμφος και μπαρόκ βιολί στη Schola Cantorum Basiliensis και το Koninklijk Conservatorium Den Haag. Συνέχισε τις σπουδές της στη σύγχρονη μουσική και τη σύνθεση με καθηγητή τον Erik Ojā στο στούντιο ηλεκτρονικής μουσικής και τη HSM στη Βασιλεία. Ως συνθέτης έχει κερδίσει μεταξύ άλλων το 1ο βραβείο στους διαγωνισμούς London-Ear Competition 2016 και Weimarer Frühjahrstagen für zeitgenössische Musik 2017, 2ο βραβείο στο διαγωνισμό Culturescapes Schweiz-China 2010 καθώς και το βραβείο Förderpreis στο διαγωνισμό σύνθεσης Zug 2011, ενώ υπήρξε φιναλίστ σε πολλούς άλλους. Έχει δεχθεί παραγγελίες έργων από σύνολα όπως τα Teatro Colon/CETC, Ensemble Inverspace, Ensemble Infinity, dissonArt ensemble, Taller Sonoro, Ume Duo. Συνθέσεις της έχουν παρουσιαστεί διεθνώς από μαέστρους όπως οι Tsung Yeh, Beat Furrer και Jürg Henneberger. Ως εκτελεστής εμφανίζεται με το ελβετικό duo σύγχρονης μουσικής „UMS 'n JIP“ και με διάφορα σύνολα παλιάς μουσικής ενώ παράλληλα έχει εκπονήσει την ερευνητική εργασία με τίτλο Recorderology/RecorderMap.

fEdA (2017) για φλάουτο, κλαρινέτο, πιάνο, βιολί, βιόλα, τσέλο και κοντραμπάσο

Το έργο fEdA-17 κινείται στη χαμηλότερη δυναμική περιοχή και παίζει με το εύθραυστο του ήχου των οργάνων, εξερευνώντας νέα ηχοχρώματα και συνδυασμούς ήχων. Το βασικό υλικό αποτελείται από πέντε τετράφωνες συγχορδίες οι οποίες εμφανίζονται με διάφορες οργανικές τεχνικές κατά τη ροή του έργου. Ξεκινάει με ένα στατικό unisono το οποίο αργά και σταδιακά μεταλλάσσεται. Οι παραλλαγές των ήχων και των ηχοχρωμάτων σταδιακά επιταχύνονται, μέχρι που ο ήχος «απελευθερώνεται» σε θόρυβο στο επόμενο τμήμα του έργου. Η ιδιαιτερότητα του έργου βρίσκεται στις ηχοχρωματικές μεταβάσεις, όπου γνωστοί ήχοι και συνδυασμοί τους εμφανίζονται σε αναπάντεχη μορφή, ενώ μέσα από την ανάμιξη και επεξεργασία τους αμφισβητούνται και επαναδιατυπώνονται προϋπάρχουσες κατηγοριοποιήσεις των οργάνων και του ηχοχρώματος.